

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

පළාත් පාලනය පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ආයතනයේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, ආයතනය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය ආයතනය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීම ද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

ආයතනයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, ආයතනයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවූව ද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිත කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේ ද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. කෙසේ වුව ද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථය ද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ආයතනයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේ ද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව,

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ආයතනයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව ආයතනය ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුණුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 02		
(i) මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පිළියෙල කිරීමේදී ආදායම් බදු ගැලපීමට පෙර ලාභයෙන් පසුගිය වසරේ ලාභ ආදායම් බදු වෙන් කිරීම රු.528,434 ක් අඩුකර ආදායම් නැවත ගැලපීම් කර යොදාගත යුතු වුවද බදු පෙර ලාභයට බදු අඩුකළ පසු අලාභය රු.293,425ක් ගැලපීම් කර යොදා ගෙන තිබුණි.	මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පිළියෙල කිරීමේදී වර්ෂයේ අදායම් බදු වෙන් කිරීමෙන් පසු ලාභය පදනම් කරගෙන තිබේ.	ප්‍රමිතය ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ආදායම් බදු ගැලපීම සිදු කළ යුතුය.
(ii) මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් යටතේ මුදල් ගාලායාම රු.1,803,980ක් අඩුවෙන් ද, ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ මුදල් ගාලායාම රු.21,000ක් වැඩියෙන් ද, මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් යටතේ මුදල් ගාලායාම රු.1,790,137 ක් අඩුවෙන් ද ගළපා තිබුණි.	ණය හිමියන්ගේ වෙනස්වීම ගණනය කිරීමේදී ගෙවිය යුතු සමාගම් අදායම් බදු වගකීම ද සලකා ඇති අතර, ඒ අනුව ණය හිමියන්ගේ වෙනස් වීම මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයට ගැලපීම් කර ඇත.	-එම-
(ආ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 14 ප්‍රකාරව ප්‍රධාන කළමනාකරණ පිරිසෙහි පාරිශ්‍රමිකය මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ සම්බන්ධිත පාර්ශව ගණුදෙනු යටතේ හෙළිදරව් කළ යුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂවරයා වෙත ආයතනයෙන් ගෙවූ රු.3,235,669 ක් වූ ප්‍රතිලාභ පිළිබඳව මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.	විගණන නිරීක්ෂණය පරිදි ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 14 ප්‍රකාරව සම්බන්ධිත පාර්ශවයන්ගේ ගණුදෙනු හෙළිදරව් කිරීම ඉදිරි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් සිදු කරනු ලැබේ.	ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව සම්බන්ධිත පාර්ශව ගණුදෙනු මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හෙළිදරව් කළ යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) පසුගිය වර්ෂයේ උන ආදායම් බදු වෙන්කිරීම සමාලෝචිත වර්ෂයේ බදු වියදමට ගැලපිය යුතු වුවත් එය පරිපාලන වියදම් යටතේ දැක්වීමෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ පරිපාලන වියදම රු.528,434ක් වැඩියෙන්ද ආදායම් බදු වියදම එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන්ද දක්වා තිබුණි.	අදාළ උන බදු සත්‍ය ගෙවීම පරිපාලන වියදම් ශීර්ෂයේ සමාගම් අදායම් බදු අනු ශීර්ෂය යටතේ දක්වා තිබූ අතර එමඟින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභයට බලපෑමක් සිදු වී නොමැත.	නිවැරදි බදු වියදම හා පරිපාලන වියදම මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ දැක්විය යුතුය.
(ආ) වර්ෂයේ ආදායම් බදු ගණනයේදී දළ ආයෝජන ආදායම වූ රු.8,353,488 ක් මත ආදායම් බදු ගණනය කර ඉන් ගෙවූ අත්තිකාරම් ආදායම් බද්ද වූ රු.417,674 ක වටිනාකම අඩුකර බදු වටිනාකම තීරණය කළ යුතු වුවත්, ශුද්ධ ආයෝජනය ආදායම වූ රු.7,935,814 ක් මත ආදායම් බදු ගණනය කිරීම හේතුවෙන් රු.292,372 කින් ආදායම් බදු වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	2023 වර්ෂය වෙනුවෙන් මෙම ආයතනය ඉපයූ රඳවා ගැනීමේ බදු (WHT) අඩු කරන ලද ශුද්ධ පොලී ආදායම වූ රු.7,825,286 ක ආදායම සලකා ඇති බැවින් ආදායම් බදු වියදම වැඩියෙන් දක්වා නොමැත.	1. ආයෝජන ආදායම් ගිණුම්ගත කිරීමේදී දළ ආදායම ගිණුම්ගත කළ යුතුය. 2. ආදායම් බදු ගණනය කිරීම නිවැරදිව සිදු කළ යුතු අතර වැඩිපුර දක්වා ඇති ආදායම් බද්ද අඩුකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) ඩිජිටල් සහ සහතිකපත් පාඨමාලාවලට අදාළ ලැබිය යුතු ආදායම රු.520,000ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	2022/23 අධ්‍යයන වර්ෂයේ ඩිජිටල් පාඨමාලා තුනකට අදාළව ලැබිය යුතු ආදායම් 2023 මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ගැලපීම් සිදු කර නොතිබුණි.	ලැබිය යුතු ආදායම් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2017 වර්ෂයේ සිට නිරවුල් නොවී පවතින ලැබිය යුතු පාඨමාලා ගාස්තු එකතුව රු.1,541,250 ක් නිරවුල් කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	අදාළ අංශයට උපදෙස් ලබාදී ඇත්තේ තවදුරටත් ලැබිය යුතු අදායම වූ රු.1,541,250 ක මුදලින් නිශ්චිතව අයකර ගත හැකි මුදල ගන්නා ලෙසත්, තවදුරටත් අයකර ගත නොහැකි අදායම් සම්බන්ධව වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කරන ලෙසත්ය. ඒ අනුව අදාළ වාර්තා ලැබුණු පසු ඉදිරි ගැලපීම් සිදු කරනු ලැබේ.	ලැබිය යුතු ආදායම් අයකර ගැනීමටත් අය නොවන ශේෂ නිරවුල් කර ගැනීමටත් කටයුතු කළ යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය	
2017 ඔක්තෝබර් 25 දිනැති 05/2017 කළමනාකරණ සේවා වක්‍රලේඛයේ 02 (IV) ඡේදය	වෘත්තීය ගෙවීමේදී අංක දරන සේවය කරන ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ සේවක කාලය පමණක් කරගත යුතු ආයතනයේ විධායක නිලධාරියාගේ පෙර සේවා කාලය අදාළ කර ගනිමින් වෘත්තීය දීමනාව ගෙවීම හේතුවෙන් රු.321,677 ක් වැඩියෙන් ගෙවා තිබුණි.	දීමනාව ආයතනයේ ලද සේවා අදාළ ප්‍රධාන අතිරික්තව දීමනාව සඳහා ප්‍රථම වාරිකය ලෙස අඩු කර ගන්නා වශයෙන් ගෙවීමට එකඟතාවය ප්‍රකාශ කර අභ්‍යන්තර මෙමෝවක් මගින් දැනුම් දී ඇත.	පළාත් පාලනය පිලිබඳ ශ්‍රී ලංකා ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂක/ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී විසින් ඔහුට හිමි 2021 වර්ෂයේ මේ දක්වා හිඟ වැටුප් වර්ධක සඳහා ලැබිය යුතු මුළු මුදල මෙම ගෙවා ඇති දීමනාව සඳහා ප්‍රථම වාරිකය ලෙස අඩු කර ගන්නා වාරික ලෙසත් ඉතිරිය වාරික වශයෙන් ගෙවීමටත් එකඟතාවය ප්‍රකාශ කර අභ්‍යන්තර මෙමෝවක් මගින් දැනුම් දී ඇත.	වැඩිපුර ගෙවන ලද වෘත්තීය දීමනා නොපමාව ආපසු අයකර ගත යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.2,795,448ක ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ ලාභය රු.2,079,104ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.716,344ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට රජයේ ප්‍රදාන රු. 6,457,000 කින්, ඩිප්ලෝමා පාඨමාලා ආදායම රු. 5,609,350 කින් හා ව්‍යාපෘති ආදායම රු. 3,535,823 කින් අඩු වී තිබුණ ද, කෙටි කාලීන පාඨමාලා ආදායම හා වෙනත් ආදායම රු.8,074,794 කින් වැඩි වීම හා වෙනත් ව්‍යාපෘති වියදම් හා වෙනත් වියදම් රු 6,613,883 කින් අඩු වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
හිටපු අධ්‍යක්ෂවරයාට 2020 පෙබරවාරි සිට 2021 අගෝස්තු දක්වා වැඩිපුර ගෙවූ වැටුප් රු.513,000ක් ආපසු අයකරගෙන නොතිබුණි.	171 වන පාලක මණ්ඩලය විසින් වැඩිපුර ලබාගෙන ඇති වැටුප අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ලබාදුන් තීන්දුව හිටපු අධ්‍යක්ෂක වෙත යොමු කර ඇත.	වැඩිපුර ගෙවන ලද වැටුප් නොපමාව අයකර ගත යුතුය.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 1999 අංක 31 දරන පළාත් පාලනය පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ආයතන පනතේ 3(අ), (ආ) අනුව පළාත් සභා සහ පළාත් පාලන ආයතනවල සභිකයින්ට, නිලධරයන්ට සහ සේවකයන්ට ඔවුන්ගේ රාජකාරි කටයුතු වඩාත් කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස ඉටු කිරීමට හැකිවන පරිදි ඒ සභිකයින්ට, නිලධරයන්ට හා සේවකයන්ට පුහුණුව සලසා දීම සහ පළාත් සභා සහ පළාත් පාලන කළමනාකරණය පිළිබඳ වැඩ මුළු හා පුහුණු පාඨමාලා පැවැත්වීම ආයතනයේ ප්‍රධාන කාර්යයක් විය. එසේ වුවද ඩිප්ලෝමා පාඨමාලා 10ක් සහ සහතික පත්‍ර පාඨමාලා 25ක් පැවැත්වීමට සමාලෝචිත වර්ෂයේ සැලසුම් කර තිබුණ අතර පිළිවෙලින් පාඨමාලා 02 ක් සහ 04ක් පමණක් පවත්වා තිබුණි.</p>	<p>ප්‍රමාණවත් අවම අයදුම්පත් සංඛ්‍යාවක් නොලැබීම හේතුවෙන් සැලසුම් කළ පරිදි සියලු පාඨමාලා පැවැත්වීමට නොහැකි විය.</p>	<p>පනතෙන් පැවරී ඇති කාර්යයන් ඉටු කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.</p>
<p>(ආ) උක්ත පනතේ 3(උ) අනුව පළාත් සභා සහ පළාත් පාලන ක්ෂේත්‍රයේ උපදේශක තත්ත්වයේ පැවරුම් භාර ගැනීම ආයතනයේ කර්තව්‍යයක් වුවද 2021, 2022 හා 2023 වර්ෂවලදී කිසිදු උපදේශන තත්ත්වයේ පැවරුමක් භාරගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>අප ආයතනයේ කාර්යමණ්ඩලය තුළ එක් උපදේශකයෙකු පමණක් සිටින ලද අතර එම නිලධාරියා ද 2023.12.31 දින විශ්‍රාම ගැනීමත් සමඟ ආයතනයේ උපදේශනය සඳහා තනතුරු හෝ නිලධාරීන් නොමැති බව සඳහන් කළ යුතු වේ. කෙසේ වෙතත් 2021 වර්ෂයේ සිට 2023 වර්ෂය දක්වා උපදේශන තත්ත්වයේ පැවරුම් අප ආයතනය වෙත ලැබී නොමැත.</p>	<p>- එම-</p>
<p>(ඇ) ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය විසින් පළාත් පාලන ආයතන සඳහා හඳුන්වා දී තිබුණු ගිණුම් ප්‍රමිති ක්‍රියාත්මක කරවීම සඳහා පළාත් නවයේ පළාත් පාලන අමාත්‍යවරුන් විසින් රීති සම්පාදනය කළ යුතු විය. පළාත් සභා 07ක් තුළ එසේ රීති සම්පාදනය කර නොතිබියදී රු.මිලියන 05කට ආසන්න මුදලක් වැය කර එම පළාත් 07හි නව ගිණුම් ක්‍රමය සම්බන්ධව පුහුණු වැඩසටහන් පවත්වා තිබුණි.</p>	<p>අමාත්‍යාංශය මගින් ඊට අදාළ නිලධාරීන් සම්බන්ධ කරගනිමින් මේ වන විට කටයුතු සිදු කරමින් සිටින බවත් නව ගිණුම් ක්‍රමයේ පවතින අඩුපාඩු සකසා එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු සිදු කරමින් පවතින බවත් එය මේ වන විට අවසාන අදියරයෙහි පවතින බවත් සඳහන් කළ යුතු වේ.</p>	<p>ප්‍රමිතය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පළාත් මට්ටමෙන් රීති සම්පාදනය කළ යුතුය. නව ගිණුම්කරණ ක්‍රමය සඳහා පවතින අඩුපාඩු සකස්කර ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

(ඇ) 2022 හා 2023 වර්ෂ සඳහා සම්පත්දායක ලැයිස්තුව පාලක මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කර අනුමත කරවා ගැනීමකින් තොරව වැඩසටහන් සඳහා සම්පත් දායකයින් යොදවා ගෙන තිබූ අතර 2022 වර්ෂයේදී රු.1,510,604 ක් සහ 2023 වර්ෂයේ දී රු.2,159,000ක් ගෙවා තිබුණි.	2024 වර්ෂය සඳහා සම්පත් දායකයින් ලියාපදිංචි කිරීමේ කටයුතු සිදු කර ඇති අතර ඉදිරියේදී පාලක මණ්ඩලයේ අනුමැතියට යොමු කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.	සම්පත්දායක ලැයිස්තුව සඳහා පාලක සභාවේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.
(ඉ) ආයතනයට අදාළ පාරිසරික හා සමාජ වගකීම් හඳුනාගෙන ඒ අනුව ක්‍රියාකර නොතිබුණු අතර අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පළාත් පාලන ආයතනවල ප්‍රධාන කර්තව්‍යයක් වුව ද ඊට අදාළ කිසිදු පුහුණු වැඩසටහනක් හෝ වැඩමුළුවක් ආයතනය විසින් ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.	2022 හා 2023 වසර සඳහා පරිසර ආරක්ෂණ හා සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳව සහතිකපත් පාඨමාලාවක් පැවැත්වීම සඳහා අයදුම්පත් කැඳවුවද ප්‍රමාණවත් තරම් අයදුම්පත් නොමැති වීම නිසාවෙන් පාඨමාලාව පැවැත්වීමට නොහැකි විය.	ආයතනය අදාළ පාරිසරික හා සමාජ වගකීම් හඳුනා ගෙන ඒ අනුව ඉටුකළ යුතු කාර්යභාරය ද හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.3 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ 2.6.1 (ii) අනුව සකස් කරන ලද පිරිවිතරය සමාලෝචනය කිරීම සහ අනුමත කිරීම තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව විසින් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය ආරම්භයට පෙර සිදුකළ යුතු වුවත් ආයතනය සඳහා E-content මොඩියුල සැකසීම පිළිබඳව ප්‍රසම්පාදනයේදී ප්‍රසම්පාදන දැන්වීම පළකර දින 13කට පසුව තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව පත්කර තිබුණි. එහිදී ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ 2.8.1 (ආ) සහ (ඇ) ප්‍රකාර තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුවේ අනිවාර්යයෙන් සිටිය යුතු විෂයය සම්බන්ධ විශේෂඥයෙක් කමිටුව නියෝජනය කර ද නොතිබුණි. උක්ත E මොඩියුල සැකසීමේ කාර්යය සඳහා සුදුසුකම්ලත් පාර්ශවයන් තෝරා ගැනීමට 2022 නොවැම්බර් 25 සහ 26 යන දිනයන්හි රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ වෙබ් පිටුවෙහි පමණක් දැන්වීම් පළකර තිබුණි. මෙහිදී සුදුසුකම්ලත් උනන්දුවක් දක්වන අනෙකුත් පාර්ශවයන්ට සහභාගී වීම සඳහා සාධාරණ, සමාන හා උපරිම අවස්ථා ලබා නොදීම හේතුවෙන් මිල</p>	<p>SLILG ආයතනයේ ඉතා සීමිත නිලධාරීන් පිරිසක් පමණක් සිටින බැවින් ස්ථිර පත්කරන ලද තාක්ෂණික කමිටුවක් නොමැති අතර අවස්ථානුකූලව අවශ්‍යතාවය මත සුදුසු නිලධාරීන් ඒ සඳහා පත්කරනු ලැබේ. ඉදිරියේදී අවශ්‍යතාවය මත විෂය දැනුම ඇති බාහිර නිලධාරියකු හෝ රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ විෂය නිලධාරියකු පත් කර ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.</p> <p>SLILG ආයතනය මගින් පළකරන ලද සියලු විෂයන් සඳහා එකවර මිල ගණන් නොලැබීම හේතුවෙන් එම විෂයන් සඳහා මිල ගණන් කැඳවීමේ දින දීර්ඝ කිරීමට සිදු විය. ඉතා කඩිනමින් මෙම මිල ගණන් කැඳවීමේ කාර්ය සිදු කරන ලද අතර අනතුරුව නිසි ලෙස මිල ගණන් නොලැබීම හේතුවෙන් තවත් මාස දෙකක් දක්වා දින දීර්ඝ කිරීමට සිදුවිය.</p>	<p>ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ විධිවිධානවලට අනුගතව තාක්ෂණ ඇගයීම් කමිටුව පත් කළ යුතුය. ප්‍රසම්පාදන කාර්යයේදී සුදුසුකම්ලත් උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්ට සහභාගී වීමට උපරිම අවස්ථාව ලබාදිය යුතුය. ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ ප්‍රකාරව ලංසු ඉදිරිපත් කිරීමට දින ලබාදිය යුතුය.</p>

කැඳවීම 2023 මාර්තු 03 දක්වා මාස 3ක් දීර්ඝ කර තිබුණි. ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ 6.2.2ට අනුව ලංසු ඉදිරිපත් කිරීමේ අවම කාලය දින 21 ක් වුවත් අවස්ථා 3 කදී දින 14ක් , දින 4 ක් ද, දින 9 ක් ලබාදී තිබුණි.

3.4 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනයේ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2013 වර්ෂයේ ආරම්භ කර එහෙත් වැඩ අවසන් නොකළ කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල වෙනුවෙන් දරන ලද රු.46,275,072ක වියදම නිශ්කාර්ය වියදමක්ව පැවතුණි.</p>	<p>පළාත් සභා සහ පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා විසින් 2022.04.18 දින ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රවීණයන් නිදෙනෙකුගෙන් සමන්විත කමිටුවක් පත් කර ඇති අතර මේ වන විට ඔවුන් විසින් මෙම ඉදි කිරීම සම්බන්ධ සම්පූර්ණ වාර්තාවක් සකස්කර අමාත්‍යාංශය වෙත ලබා දී ඇත. නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ උපදෙස් පරිදි ගිවිසුම අවලංගු කළ බව කොන්ත්‍රාත්කරු වෙත දන්වා තිබුණද එලෙස ගිවිසුම අවසන් කිරීම වලංගු නොවන බව නැවත ඔහු විසින් දන්වා ඇත.</p>	<p>ගොඩනැගිල්ලේ ඉදිකිරීම් කටයුතු පිළිබඳ පරීක්ෂා කර රජයට සිදු කර ඇති අලාභය පියවා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

3.5 මතභේදයට තුඩුදෙන ගණුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>පළාත් පාලන ආයතන තනතුරු 53 සඳහා කාර්යය පටිපාටි සැකසීමේ කාර්යය සඳහා විධිමත් හා පිළිගත් ක්‍රමවේදයකට ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ අනුගමනය කරමින් සම්පත්දායකයින් තෝරාගෙන නොතිබුණි. තෝරාගත් සම්පත්දායකයින් සමඟ අවබෝධතා ගිවිසුම් අත්සන් කර නොතිබුණු අතර අදාළ කාර්ය සඳහා තෝරාගත් පළාත් පාලන ආයතනවල නිලධාරීන්ට භාණ්ඩාගාර අනුමැතියකින් තොරව UNDP-CDLG ප්‍රදාන මුදල් යටතේ 2023 දෙසැම්බර් 31 වන විට රු.696,000 ක් සහභාගීත්ව දීමනා ගෙවා තිබුණි.</p>	<p>සම්පත් දායකයින් තෝරා ගැනීම UNDP-CDLG ආයතනය මඟින් සිදු කරන ලද අතර මෙම වැඩසටහන් සම්බන්ධීකරණය කිරීම පමණක් අප වෙත පැවරුණි. අප විසින් ඔවුන් එසේ තෝරාගෙන අප වෙත සම්බන්ධ කරන ලද සම්පත්දායකයින් සමඟ මෙම කාර්යය සම්බන්ධීකරණය කරමින් වැඩ කටයුතු සිදු කරන ලද අතර එම නිලධාරීන්ට මෙම කාර්යය ඉටු කිරීම වෙනුවෙන් නිවාඩු ලබා ගැනීම සඳහා අදාළ පළාත් පාලන ආයතන වෙත ලිපි නිකුත් කිරීම පමණක් අප විසින් සිදු කර ඇත. සියළුම ගෙවීම් සඳහා ආයතනයේ</p>	<p>පිළිගත් තරඟකාරී ක්‍රමවේදයන් අනුව සම්පත්දායකයින් තෝරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. තෝරාගත් සම්පත්දායකයින් සමඟ අවබෝධතා ගිවිසුම් අත්සන් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු අතර ගෙවීම් සඳහා භාණ්ඩාගාර අනුමැතිය ලබාගත යුතුය.</p>

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය
4.1 වාර්ෂික වාර්තාව

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2020, 2021 සහ 2022 වර්ෂවල වාර්ෂික වාර්තා පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කර නොතිබුණි.	වාර්ෂික වාර්තා මේ වන විට පරිවර්තන කටයුතු සඳහා යොමු කර ඇති අතර ඉදිරි මාස කිහිපය ඇතුළත පාර්ලිමේන්තු සභා ගත කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරමි.	වාර්ෂික වාර්තා පාර්ලිමේන්තු සභාගත කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

4.2 කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතියේ ඵලදායීත්වය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මෙම ආයතනය ශ්‍රී ලංකාවේ සියළුම පළාත් පාලන ආයතනවල නිලධාරීන්ට පුහුණු පාඨමාලා පවත්වනු ලබන එකම ආයතනය වුවද ඊට අදාළ සියළු විස්තර නිවැරදිව හා නොපමාව ලබා ගත හැකි වන ලෙස දත්ත පද්ධතියක් පවත්වා ගෙන ගොස් නොතිබුණි.	සියළුම අංශ සතු තොරතුරු එක් තොරතුරු පද්ධතියක් වෙත ගෙන ඒම සඳහා විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම් වලදී ද සාකච්ඡා කරන ලද අතර ඒ සඳහා කළමනාකාරිත්වයේද අවධානය යොමු වී ඇත.	සියළු තොරතුරු ඇතුළත්ව තොරතුරු පද්ධතියක් පවත්වාගත යුතුය.

4.3 තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු සම්බන්ධයෙන් වූ වසර 2030 න්‍යාය පත්‍රය පිළිබඳ ආයතනය විසින් දැනුවත් වී නොතිබීම හේතුවෙන් එහි කාර්යයන්ට සම්බන්ධ තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු, ඉලක්ක හා එම ඉලක්ක කරා ළඟාවිය යුතු සන්ධිස්ථානයන් ද ඉලක්ක මත ළඟාවීම මැන බැලීම සඳහා වන දර්ශකයන් ද හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	විවිධ පුහුණු වැඩමුළු තුළින් තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු සෘජුවම ආවරණය වන අතර එම පුහුණු වැඩමුළු මාර්ගයෙන් ලබා දෙන හා යාවත්කාලීන කරනු ලබන දැනුම මගින් මෙන්ම වැඩිදියුණු කරනු ලබන කුසලතා මගින් අනෙකුත් තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු වෙත ලඟා වීමට අවශ්‍ය මහපෙත්වීම ලබා දීමට කටයුතු කර ඇත.	තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු, ඉලක්ක පිහිටුවා ගැනීමට හා කාර්යසාධන දර්ශක හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.